

PROVINCIE UTRECHT

GEDRAGSCODE POLITIEKE AMBTSDRAGERS PROVINCIE UTRECHT 2023–2026

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING: BEHOORLIJK BESTUUR EN INTEGRITEIT	3
1. INFORMATIEVERSTREKKING EN -VEILIGHEID	5
2. BELANGENVERSTRENGELING	7
3. VOORZIENINGEN	10
4. GESCHENKEN EN UITNODIGINGEN	12
5. ONGANGSVORMEN	14
BIJLAGE: SLOTVERKLARING	16

INLEIDING: BEHOORLIJK BESTUUR EN INTEGRITEIT

Goed bestuur is integer bestuur. Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat.

In de democratische rechtsstaat dient een ieder zich te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Dat geldt zeker voor de politieke ambtsdragers die (mede) verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels. Deze plicht is voor de politieke ambtsdrager neergelegd in de eed of gelofte die de politieke ambtsdrager bij de ambtsaanvaarding aflegt: hij/zij zweert/belooft getrouw te zullen zijn aan de Grondwet, de wetten te zullen nakomen en zijn/haar plichten die uit het politieke ambt voortvloeien naar eer en geweten te zullen vervullen.

Integriteit is een thema dat betekenis krijgt in het handelen van politieke ambtsdragers. Een politiek ambt wordt verricht in een glazen huis. Politieke ambtsdragers hebben een voorbeeldfunctie en hun handelen is veelal zichtbaar voor collega's en burgers. Zij moeten zich (mede hierdoor) steeds afvragen of zij vanuit hun ambt correct en integer handelen. Als er vragen opkomen over de integriteit van het handelen van politieke ambtsdragers, kan dat een weerslag hebben op de legitimiteit van het ambt en de organisatie zelf en daarmee op het functioneren van de ambtsdrager en de organisatie als geheel.

Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen, aan collega bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. Integriteit is een grondhouding, een kwestie van mentaliteit, iets waar je aan kunt werken en waar je in kunt groeien. Iedere politieke ambtsdrager heeft invloed op de cultuur. Een integere cultuur is een cultuur van openheid, waarin men dilemma's kan bespreken en elkaar aanspreekt op gedrag en handelen.

Integriteit gaat in belangrijke mate over het bevorderen van een klimaat waarin ethisch wordt gehandeld en waarin men respectvol met elkaar omgaat. De mate waarin politieke ambtsdragers dit doen, is van invloed op de geloofwaardigheid van de politiek.

Want integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar gaat ook over de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met de bewoners en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen

politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang. Daarom besteden we in deze gedragscode ook aandacht aan (onderlinge) omgangsvormen.

Goed openbaar bestuur

Integriteit is als een van de zeven leidende beginselen opgenomen in de [Nederlandse Code voor Goed Openbaar Bestuur](#). Openheid en integriteit worden daarbij in samenhang gezien met de andere voorwaarden voor goed bestuur dat zich kenmerkt door behoorlijk bestuur (met kernwaarden als integriteit, gelijkheid en rechtmatigheid), responsief bestuur (legitimiteit, openheid, participatie en verantwoording) en resultaatgericht bestuur (effectiviteit en efficiency). Al deze kernwaarden klinken in verschillende mate door in deze gedragscode.

De reikwijdte van deze gedragscode

Een gedragscode is een belangrijk instrument en hulpmiddel om een open, transparante en integere organisatiecultuur te realiseren. Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscode bevat in aanvulling op wettelijke regels gedragsnormen en regels over procedures die de transparantie van het handelen van politieke ambtsdragers evenals van de besluitvorming over en de naleving van de normen vergroten. Zij vormt een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Er is sprake van zelfbinding.

De regels worden in gezamenlijk debat vastgesteld door de politieke ambtsdragers zelf. In dit licht moeten de regels in de code worden gezien. Dat maakt de gedragscode evenwel niet vrijblijvend. De bestuurders kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden.

Wijzigingen ten opzichte van de gedragscodes uit 2017

Deze gedragscode vervangt de Gedragscode integriteit Statenleden provincie Utrecht 2017 en de Gedragscode integriteit Commissaris van de Koning en Gedeputeerden provincie Utrecht 2017. Deze Gedragscode integriteit voor Provinciale Staten, de Commissaris voor de Koning en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht 2023–2026 verwerkt de nieuwe wettelijke bepalingen en de handreikingen zoals aangedragen door BZK en het IPO. Tegelijkertijd sluit de gedragscode aan bij de praktijk van de provincie Utrecht. Het regelmatig actualiseren van de gedragscode wordt aanbevolen.

Er is gekozen voor een gezamenlijke gedragscode voor Provinciale Staten, de Commissaris voor de Koning en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht. De volksvertegenwoordiging stelt zowel voor de eigen leden als voor de dagelijkse bestuurders (voorzitter en overige leden van het dagelijks bestuur) een gedragscode vast. Dat is zo vastgelegd in de Provinciewet. De gedragscode is een richtsnoer voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Veel bepalingen zijn voor dagelijkse bestuurders en volksvertegenwoordigers gelijk. Er zijn ook verschillen. Die hebben te maken met de staatsrechtelijke posities en met de voor hen geldende wettelijke (integriteits)regels. De verschillen zijn in deze gedragscode helder beschreven.

1. INFORMATIEVERSTREKKING EN -VEILIGHEID

Nederland is een democratische rechtstaat. Daarin in is het belangrijk dat een ieder kan volgen hoe de overheid haar werk doet: dat is openbaar bestuur. Als het om informatie gaat, werken we daarom volgens het principe ‘Openbaar, tenzij...’. Er zijn wel uitzonderingen. Dan worden gegevens niet openbaar gemaakt. Dit is bijvoorbeeld het geval als het gaat om bescherming van vertrouwelijk gedeelde bedrijfs- of fabricagegegevens, of van de persoonlijke levenssfeer (privacy).

Informatie verstrekking

Leden van Gedeputeerde Staten verstrekken gevraagd en ongevraagd informatie aan de volksvertegenwoordiging. Die heeft dat nodig voor haar taken. Gedeputeerde Staten verstrekken geen informatie als dat in strijd is met het openbaar belang (artikelen 167 en 179 Provinciewet).

Geheimhouding

De Commissaris van de Koning, Provinciale Staten, (de voorzitter van) een Statencommissie en het College van Gedeputeerde Staten kunnen geheimhouding opleggen. Mits dat goed gemotiveerd wordt. Nadere bepalingen staan in het *‘Protocol Geheimhouding’*.

Informatie die niet geheim is, maar die vermoed kan worden wel onder geheimhouding te zullen gaan vallen wordt niet verspreid door de politieke ambtsdrager.

Informatieveiligheid

Politieke ambtsdragers treffen maatregelen om te voorkomen dat onbevoegden vertrouwelijke en/of geheime gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Onder meer door die gegevens veilig te bewaren. In ieder geval gaat de politieke ambtsdrager zorgvuldig om met informatiedragers, zoals laptop, smartphone, usb-stick. Daarnaast houdt die rekening met (informatie)beveiligingsregels: wat vertelt de politieke ambtsdrager thuis? Wie luistert mee? Wie heeft er toegang tot de informatiedragers?

Sociale media

Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor de informatie die zij delen via sociale media. Sociale media zijn voor politieke ambtsdragers een mogelijkheid om de dialoog met burgers aan te gaan. Hoewel sociale media veelvuldig worden ingezet, kan het gebruik ervan ook risico's met zich meebrengen. Agressie en bedreigingen via sociale media zijn de laatste jaren enorm toegenomen. Het lijkt bijna normaal te zijn geworden. Maar agressie en bedreigingen zijn zowel in de echte wereld, als op sociale media onacceptabel.

Aandachtspunten:

- Je blijft zelf verantwoordelijk. Bij twijfel, plaats dan geen bericht.
- Blijf alert bij het mixen van je persoonlijke leven met je zakelijke activiteiten.
- Geef nooit vertrouwelijke informatie van provincie.
- Realiseer je dat internet blijvend is; gegevens blijven altijd vindbaar.
- Leg vast wat je doet als je de overheid vertegenwoordigt; online verklaringen hebben ook juridische gevolgen, net als dat bij de traditionele media het geval is.
- Reageer niet impulsief op elk bericht.

Zie verder '[Eerste hulp bij intimidatie social media](#)' van Netwerk Weerbaar Bestuur en het agressieprotocol politieke ambtsdragers van de provincie Utrecht.

2. BELANGENVERSTRENGELING

Financiële belangen en andere functies of relaties kunnen afdoen aan de onafhankelijkheid van politieke ambtsdragers en kunnen zelfs tot belangenverstrengeling leiden¹. Van belangenverstrengeling is sprake als publiek belang wordt aangetast door het persoonlijk belang van een politieke ambtsdrager of van derden. Besluiten of handelen in publiek belang is daardoor niet langer geborgd. Belangenverstrengeling en de schijn daarvan moeten daarom worden vermeden.

Verboden handelingen

De provinciewet verbiedt limitatief opgesomde handelingen². Bijvoorbeeld: buiten dienstbetrekking en tegen beloning werken voor de provincie, roerende zaken verhuren aan de provincie of bij geschillen als adviseur optreden voor de provincie. Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor naleving van deze bepaling.

Onthouden van stemmen en deelname aan beraadslaging

Bij (schijn van) belangenverstrengeling onthoudt de politieke ambtsdrager zich van stemmen, deelname aan de beraadslaging en andersoortige beïnvloeding van besluitvorming. Bij de afweging of sprake is van (de schijn van) belangenverstrengeling betreft de politieke ambtsdrager bij voorkeur andere bestuurders of volksvertegenwoordigers.

Nevenfuncties

De politieke ambtsdrager meldt nevenfuncties direct na aantreden en binnen een week bij wijziging van een nevenfunctie tijdens de vervulling van het ambt³. De informatie betreft in ieder geval: (1) de omschrijving van de nevenfunctie, (2) de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht, (3) of het een nevenfunctie betreft uit hoofde van het ambt en (4) of de nevenfunctie bezoldigd is.

-
- 1 Het onafhankelijk handelen van een politieke ambtsdrager is in de eed en belofte vastgelegd. En ook in een aantal wettelijke bepalingen, zoals in art. 40B provinciewet over het melden van nevenfuncties.
  - 2 Artikel 15 Provinciewet en beleidskader verboden handelingen ministerie BZK
  - 3 Een nevenfunctie is een activiteit die iemand naast zijn of haar hoofdberoep uitoefent. Deze functie kan ambtsgebonden (q.q.) of niet-ambtsgebonden, betaald of onbetaald zijn. Onder nevenfunctie wordt verstaan een functie die bij een andere (publieke of private) rechtspersoon dan de provincie wordt vervuld.

De bezoldiging voor het ambt omvat ook de bezoldiging voor nevenfuncties uit hoofde van het ambt (qualitate qua of q.q.-functies). Inkomsten uit q.q.-functies komen daarom toe aan de provincie. De nevenfuncties van politieke ambtsdragers zijn openbaar. Dat biedt ruimte aan politieke controle en debat over het belang en wenselijkheid van nevenfuncties.

Leden van Provinciale Staten melden nevenfuncties bij de griffier.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden hun voornemen om een nevenfunctie te aanvaarden aan Provinciale Staten. Dit betreft een wettelijke verplichting.

Leden van Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning melden nevenfuncties ook aan de provinciesecretaris ter administratie in een openbaar register. De provinciesecretaris neemt daar ook de inkomsten uit nevenfuncties van voltijdsbestuurders in op. Boven een wettelijk vastgestelde grens worden die neveninkomsten verrekend met het inkomen van de voltijdsbestuurders.

Er zal een registratie bijgehouden worden. De registraties zijn bedoeld om de transparantie te bevorderen. Zo nodig kan daardoor het debat gevoerd worden over nevenfuncties en de wenselijkheid daarvan. Daardoor wordt belangenverstremgeling en onverantwoord en/of onjuist gebruik van publieke middelen door politieke ambtsdragers zoveel mogelijk tegengegaan.

Financiële belangenverstremgeling

Om financiële belangenverstremgeling tegen te gaan doet de politieke ambtsdrager opgave van financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie betrekkingen onderhoudt. Het begrip 'financieel belang' dient ruim te worden opgevat. De politieke ambtsdrager handelt zorgvuldig, open en controleerbaar als twijfel bestaat of een belang gemeld moet worden en is zelf verantwoordelijk om melding te maken. De politieke ambtsdrager maakt afspraken met de commissaris van de Koning over gemelde financiële belangen om belangenverstremgeling te voorkomen.

Leden van Provinciale Staten melden financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie zakelijke betrekkingen onderhoudt bij de griffier ter publicatie in een openbaar register.

Gedeputeerden en de Commissaris van de Koning melden financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie zakelijke betrekkingen onderhoudt bij de provinciesecretaris ter administratie in een openbaar register.

Draaideurconstructie

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning zullen niet binnen twee jaar na beëindiging van hun functie betaalde activiteiten verrichten voor of namens de provincie om de (schijn van) belangenverstremgeling te voorkomen.

Integer handelen bij een nieuwe functie

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning handelen in de uitoefening van hun ambt niet zodanig dat zij vooruitlopen op een functie na aftreden als dat leidt tot (de schijn van) belangenverstremgeling.

3. VOORZIENINGEN

Op grond van het rechtspositiebesluit hebben politieke ambtsdragers recht op voorzieningen die een goed functioneren van de politieke ambtsdrager mogelijk maken.

Privé gebruik

Het is niet toegestaan om gebruik te maken van voorzieningen van de provincie voor privédoeleinden, behoudens uitzonderingen in wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld: privégebruik van de werktelefoon is (beperkt) toegestaan door de provincie Utrecht.

Verantwoording

De politieke ambtsdrager volgt de regels over het gebruik van voorzieningen die door de provincie ter beschikking worden gesteld. Deze zijn onder meer vastgelegd in het rechtspositiebesluit en de rechtspositieregeling en -verordening. Op grond van die regels kan de politieke ambtsdrager gehouden zijn om verantwoording over het gebruik van de voorzieningen af te leggen.

Financiën

De politieke ambtsdrager zal zo weinig mogelijk uitgaven in de uitoefening van het ambt doen via een privérekening. Geldstromen tussen de rekening van de provincie en de persoonlijke rekening van de politieke ambtsdrager maken een zwaardere controle op de uitgaven noodzakelijk.

Het College van Gedeputeerde Staten en de fracties van Provinciale Staten richten hun financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van inkomsten en uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de provincie.

Buitenlandse dienstreizen

Leden van Provinciale Staten melden buitenlandse reizen (in hoedanigheid van hun ambt) die voor rekening komen van anderen dan de provincie binnen een week na terugkomst aan de griffier ter administratie in een openbaar register. Zij verstrekken daarbij de volgende informatie: (1) de bestemming, (2) de duur, (3) het doel en (4) de kosten van de reis.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging voor een buitenlandse dienstreis aan het College van Gedeputeerde Staten en verstrekken de volgende informatie: (1) de bestemming, de duur en het doel van de reis, (2) de bijbehorende beleidsoverwegingen, (3) de samenstelling van het gezelschap dat meereist, (4) de geraamde kosten en (5) de wijze waarop verslag zal worden gedaan.

De kosten van buitenlandse dienstreizen worden altijd door de provincie gedragen. Leden van Gedeputeerde Staten en de commissaris verlengen een buitenlandse dienstreis niet voor privédoeleinden.

Leden van Gedeputeerde Staten en de commissaris melden buitenlandse dienstreizen na afloop daarvan aan de provinciesecretaris ter publicatie in een openbaar register. Zij verstrekken daarbij de volgende informatie: (1) de bestemming, (2) de duur, (3) het doel en (4) de kosten van de buitenlandse dienstreis. Een dienstreis naar een Europese instelling wordt niet aangemerkt als een buitenlandse dienstreis.

Declaraties

Politieke ambtsdragers volgen wet- en regelgeving zoals onder meer vastgelegd in het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, de rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers en de [Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers provincie Utrecht](#).

4. GESCHENKEN EN UITNODIGINGEN

De politieke ambtsdrager verklaart via de eed of belofte om onafhankelijk te handelen in de uitoefening van het ambt. Onderdeel daarvan is dat geen geschenken, uitnodigingen en of diensten zullen worden aangenomen of beloften worden gedaan in ruil voor een tegenprestatie. Terughoudendheid, zorgvuldigheid en transparantie zijn het uitgangspunt bij aanbieding en ontvangst.

Geschenken

De politieke ambtsdrager accepteert geen geschenk die haar onafhankelijkheid kan aantasten of geschenk dat wordt ontvangen op een privé-adres⁴. Ongeacht de waarde van het geschenk. Geschenken tot een waarde van maximaal €50 worden verondersteld de onafhankelijkheid niet aan te tasten en hoeven niet te worden gemeld. Bij twijfel over de waarde van een geschenk wordt de waarde ingeschat op basis van een prijsvergelijking.

De politieke ambtsdrager accepteert een geschenk met een hogere waarde dan €50 alleen als haar onafhankelijkheid daardoor niet aangetast kan worden. Bij acceptatie doet de politieke ambtsdrager melding van de reden van acceptatie en wordt het geschenk eigendom van de provincie.

Geschenken die niet worden geaccepteerd, worden met uitleg geretourneerd aan de schenker.

Leden van Provinciale Staten melden geschenken met een waarde van meer dan €50 bij de griffier en doen er goed aan het krijgen van een geschenk te melden in hun fractie. De griffier registreert meldingen met de bestemming die aan het geschenk is gegeven in een openbaar register.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden alle geschenken (met zowel een waarde van minder en meer dan €50) aan de provinciesecretaris. Die registreert meldingen en de bestemming die aan het geschenk is gegeven in een openbaar register.

⁴ Ontvangst op een huisadres is in strijd met de openheid die in acht moet worden genomen bij de ontvangst van geschenken.

Activiteiten

De politieke ambtsdrager accepteert alleen uitnodigingen voor activiteiten die passen binnen de uitoefening van het ambt. Daar is sprake van als de activiteit een directe relatie heeft met het werk en functioneel is. De politieke ambtsdrager doet melding van activiteiten na acceptatie van een uitnodiging.

Leden van Provinciale Staten accepteren geen uitnodigingen voor een activiteit die door anderen betaald of georganiseerd worden, tenzij de activiteit behoort tot de uitoefening van de functie en aanwezigheid als functioneel kan worden beschouwd.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning accepteren geen uitnodigingen voor een activiteit die door anderen betaald of georganiseerd worden, tenzij de activiteit behoort tot de uitoefening van de functie en aanwezigheid als functioneel kan worden beschouwd. Bij twijfel legt de bestuurder de uitnodiging ter bespreking voor aan het college van Gedeputeerde Staten.

Leden van Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning melden uitnodigingen die zijn aanvaard in de GS vergadering. Er wordt een verslag van deze vergadering gemaakt. Daarbij wordt ook in het verslag vermeld wie de kosten van de uitnodiging heeft gedragen.

5. ONGANGSVORMEN

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar gaat ook over onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met de bewoners en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang. ‘Op de persoon spelen’, grof taalgebruik, pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie en geweld zijn uitingen van ongewenste omgangsvormen en worden niet getolereerd. De uitingen kunnen zowel verbaal als non-verbaal zijn, mondeling of schriftelijk, of digitaal.⁵

Integer handelen zakelijk-privé

Politieke ambtsdragers vervullen een voorbeeldfunctie voor burgers en ambtenaren. De handel en wandel van politieke ambtsdragers heeft zijn weerslag op de hele organisatie, zowel in positieve als in negatieve zin. Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen integriteit en collectief voor de integriteit van hun organisatie. De politieke ambtsdrager heeft uiteraard net als iedere andere burger recht op een privéleven, maar hij leeft in een glazen huis. Daardoor kunnen privégedragingen ook onderwerp van (brede) publieke aandacht zijn. Daarom moet een politieke ambtsdrager 24 uur per dag alert zijn op handelingen of gedragingen die het aanzien en de integriteit van het politieke ambt kunnen schaden.

Integer handelen onderling

Respectvol, met behoud van eigen politieke stijl: een respectvolle omgang met inwoners en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke stijl, is van groot belang. Democratie bestaat bij de gratie van het meningsverschil. Het kan schuren op de inhoud. Het is daarbij niet wenselijk ‘op de persoon’ te spelen. Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Verwacht wordt dat je elkaar hierin steunt en zo nodig corrigeert.

Wat kun je doen tegen ongewenst gedrag?

Zorg met elkaar voor het besef dat ongewenst gedrag niet acceptabel is door zelf het goede voorbeeld te geven en elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. Politieke ambtsdragers hebben een belangrijke voorbeeldfunctie en dienen ongewenst gedrag te corrigeren. Iemand die het slachtoffer is van ongewenst gedrag, kan altijd contact opnemen met de commissaris van de Koning, de Statengriffier en/of met de provincie-secretaris. Voor een vertrouwelijk gesprek kan contact opgenomen worden met de vertrouwenspersoon.

---

⁵ Zie Reglement van Orde Provinciale Staten provincie Utrecht 2020 en het Agressieprotocol politieke ambtsdragers provincie Utrecht.

Als tijdens een vergadering van Provinciale Staten een spreker (statenlid of gedeputeerde) zich onheus gedraagt, wordt hij/zij door de voorzitter teruggeroepen tot de behandeling van het onderwerp of vermaand. De spreker wordt in de gelegenheid gesteld de woorden, die tot de waarschuwing aanleiding hebben gegeven, terug te nemen. Indien het lid van deze gelegenheid geen gebruik maakt, kan de voorzitter de spreker het woord ontnemen. Personen kunnen onder voorwaarden de toegang tot de vergadering worden ontzegd.⁶

De voorzitter van een commissievergadering heeft dezelfde bevoegdheden als de voorzitter, met dien verstande dat een uitsluiting slechts geldt voor de openbare vergaderingen van die commissie gedurende de dag waarop de uitsluiting plaats heeft.

---

6 Zie artikel 26 Provinciewet.

BIJLAGE: SLOTVERKLARING

De gedragscode: onze afspraak om integer te handelen

Wij, leden van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning in de provincie Utrecht, stellen bij ons handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Goed bestuur is integer bestuur. Ieder van ons heeft bij de aanstelling de eed of belofte uitgesproken. Met deze gedragscode doen wij een aanvullende belofte: aan elkaar en aan de bewoners van de provincie Utrecht. Een belofte als individu, waarmee wij uitdragen dat integriteit een individuele verantwoordelijkheid is van een politieke ambtsdrager. Een belofte als collectief waarmee wij onderkennen dat integriteit van belang is voor het vertrouwen in het openbaar bestuur. Dit is onze belofte aan elkaar en de inwoners van de provincie Utrecht.

Deze gedragscode biedt een kader voor ons integer handelen. Wij zijn daarop aanspreekbaar en spreken elkaar daarop aan. Het is belangrijk om regelmatig het gesprek te voeren over integriteitsdilemma's en met elkaar te verkennen welk gedrag 'als politieke ambtsdrager' acceptabel is. Dit geldt voor allerlei onderwerpen, al dan niet genoemd in deze gedragscode. Zo voorkom je dat zaken uit de hand lopen en uitgroeien tot integriteitsincidenten.

Wij bevorderen gezamenlijk dat de gedragscode op eenzelfde manier wordt geïnterpreteerd. Als blijkt dat er in de gedragscode iets onvoldoende beschreven is of iets niet duidelijk is, bespreken wij dit met de commissaris en verzoeken wij de griffier zo nodig om met een voorstel te komen.

Hoe wij omgaan met (mogelijk) niet integer handelen

Ondanks deze beloften en afspraken kan het voorkomen dat ons gedrag vragen oproept over integriteit. Wij zetten ons in om vragen op een eerlijke en transparante wijze op te lossen. Dat doen wij op een wijze die bij de situatie past: soms door met elkaar in gesprek te gaan en soms door een feitenonderzoek. Afspraken over deze stappen zijn opgenomen in het 'protocol melden vermoedens van een misstand voor politieke ambtsdragers'.

Ook bij vragen over integriteit, als we met een dilemma zitten, we signaleren een mogelijk integriteitsrisico of een vermoeden van een integriteitsschending: we gaan met elkaar of met de commissaris van de Koning in gesprek.